

DEN NORSKE KYRKJA
Ungdommens kyrkjemøte 2015

Mer himmel på jorda

Protokoll fra

Ungdommens kirkemøte 2015

Bodø, 2.-6.oktober 2015

Sakliste Ungdommens kyrkjemøte 2015

UKM 01/15 «Konstituering og forretningsorden»

UKM 02/15 «Orienteringssaker»

- Utval for ungdomsspørsmål
- Orientering frå organisasjonane og ungdomsråda i bispedømme
- Rapport frå Kyrkjemøtedelegatane

UKM 03/15 «Val av delegatar til Ufung og Kyrkjemøtet 2016»

UKM 04/15 «Kalt til å kalle»

UKM 05/15 «Religionsdialog»

UKM 06/15 «Ungdomsdiakoni»

UKM 07/15 «Å dele tro blant ungdom»

UKM 08/15 «Søndag er gudstjenestedag»

UKM 09/15 «Hovudtema som skal førebuast til UKM 2016»

Resolusjon om flyktninger

Disse var med på UKM 2015

INNLEDNING

Ungdommens kirkemøte (UKM) 2015 ble arrangert i Bodø, på Thon hotell Nordlys 2. til 6.oktober. Hovedtemaet for årets UKM var Mer himmel på jorda.

Først og fremst ble temaet belyst gjennom valg av saker som ble tatt ut fra Den norske kirkes visjonsdokument. Det ble også holdt et seminar ved Paul Erik Wirgenes med samme tema.

Bibeltimene ble holdt av biskop Tor B. Jørgensen og idun Strøm sefland – prest og medlem i Utvalg for ungdomsspørsmål.

UKM har utviklet seg til å bli et viktig møtepunkt og inspirasjonssted for engasjerte ungdom i Den norske kirke. UKM 2015 har som helhet vært et spennende møte, med intens og god komitéjobbing, flott sosialt miljø og aktive plenumssamlinger. Delegationene imponerte også i år med kunnskap og frimodighet til å tale og debattere. (Godteskåla måtte fylles opp flere ganger...) Det var sentrale og viktige saker som ble tatt opp, og debattene bar preg av sterkt engasjement. Den foreliggende protokollen peker på mye som er av avgjørende betydning for Den norske kirke og for enkeltmennesker.

På møtet var også ungdomsrådgivere fra 9 bispedømmer, Samisk kirkeråd og Kirkerådet. De hadde samlinger underveis i møtet og fikk delt erfaringer rundt arbeidet med ungdom og ungdomsdemokrati i sine bispedømmer.

Takk til alle medarbeidere! Og spesielt takk til Sør-Hålogaland bispedømme for god tilrettelegging av gudstjenester i Domkirken og Hunstad kirke, og en flott utflukt til Kjerringøy med god mat og et inspirerende foredrag om *Ungdom i svevet* ved Catrine Torbjørnsen Halås.

Takk til alle delegatene! Sammen opplevde vi mer himmel på jorda!

Hilsen Utvalg for ungdomsspørsmål

UKM 01/15

Konstituering, statuttar og forretningsorden for UKM 2015

Ungdommens kyrkjemøte har både *statuttar* og *forretningsorden*. Ved å skilje mellom statuttar, som Kyrkjerådet har vedteke, og forretningsorden fastsett av UKM, er det Kyrkjerådet som vedtek dei grunnleggjande reglane og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet.

Statuttar for UKM

1. Ungdommens kyrkjemøte arrangeras av sekretariatet i Kyrkjerådet. Utval for ungdomsspørsmål er med i førebuingar og gjennomføring av Ungdommens kyrkjemøte.
2. Ungdommens kyrkjemøte skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot den evangelisk-lutherske læra.
3. Saker til Ungdommens kyrkjemøte må meldast til sekretariatet i Kyrkjerådet seinast 14 veker før møtet.
4. Ungdommens kyrkjemøte behandlar og uttalar seg i saker som angår Den norske kyrkje nasjonalt og internasjonalt. Ungdommens kyrkjemøte har rett til å melde saker til behandling på Kyrkjemøtet.
5. Ungdommens kyrkjemøte vel 4 representantar med tale- og forslagsrett til å delta på Kyrkjemøtet.
6. Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte:
 - 6.1. Ungdommens kyrkjemøte består av to utsendingar frå kvar av bispedømme i Den norske kyrkja, ein samisk utsending frå kvar av dei tre nordlegaste bispedømme, ein utsending frå Døvekyrkja i Oslo bispedømme, ein utsending frå kvar av dei organisasjonane som driv ungdomsarbeid knytt til Den norske kyrkja, medlemmer av Utval for ungdomsspørsmål og dei medlemmer av Bispedømmeråda, Kyrkjerådet, Samisk kyrkjeråd og Mellomkyrkjeleg råd, som er under 30 år. Dei fire representantene som vart valde til Kyrkjemøtet foregåande år vert inviterte til det påfølgjande UKM med møte-, tale-, forslag- og røysterett.
 - 6.2: Utsendingane frå bispedømme blir valde av og blant Ungdomsråda i bispedømme, som igjen må vere valde på Ungdomstinget i bispedømmet. Sekretariatet i Kyrkjerådet kan i særskilde tilfelle gi dispensasjon frå dette.
 - 6.3. Utsendingane frå organisasjonane blir nemte opp av landsstyre til organisasjonen eller liknande. Sekretariatet i Kyrkjerådet kan i særskilde tilfelle gi dispensasjon frå dette.
7. Observatørar på Ungdommens kyrkjemøte:

Døvekyrkja og organisasjonane kan sende ein observatør i tillegg til delegaten. Denne har tale- og forslagsrett. Kostnadene for opphald vert dekt av sende-eininga. Feltprestkorpset inviterast til å sende ein observatør. Denne observatøren må være medlem av Den norske kyrkja.
8. Ungdommens kyrkjemøte vedtek sjølv nærmare reglar og forretningsorden for gjennomføringa av Ungdommens kyrkjemøte.

Forslag til forretningsorden for Ungdommens kyrkjemøte 2015

Plenumsarbeid

1. Ungdommens kyrkjemøte arbeider gjennom plenumssamlingar og komitear.
2. Møtet blir leidd av tre dirigentar. Dei treng ikkje vere blant delegatane. Møteleiinga har plikt til å leie forhandlingane i tråd med dei reglane som til kvar tid gjeld for Ungdommens kyrkjemøte og vanleg møteskikk.
3. Når møtet begynner, skal det veljast eit teljekorps og referentar som under møtet rettar seg etter tilvising frå møteleiinga.
4. Når møtet begynner, skal det veljast valkomité. Det veljast ein person frå Utval for Ungdomsspørsmål (Ufung) og to av delegatane.
5. Delegatane teiknar seg til innlegg ved handsopprekking. Det er høve til å ha inntil to korte replikkar og ein svarreplik til kvart innlegg.
6. Møteleiinga skal, når det er påkravd, regulere taletid og høve til replikk. Når møteleiinga ønskjer å setje strek, skal ein kunne teikne seg under innlegget til den neste talaren.
7. Den som teiknar seg til forretningsordenen, dagsordenen, voteringsordenen eller for saksopplysning, skal få ordet like etter siste talar. Forslag om å avbryte ei sak, oppheve at strek er sett eller gå direkte til røysting, skal takast direkte opp til votering.
8. I saker der det skal gjerast vedtak, skal behandlinga i hovudsaka skje både i komitear og plenumssamlingar. Ei sak går først til behandling i ein komité, som diskuterer seg fram til ei felles fråsegn som skal leggjast fram for møtet i plenum. Ei sak kan behandlast fleire gonger i plenum eller komité. Dersom ein komité kjem med ei delt innstilling, skal innstillinga frå både fleirtalet og mindretalet leggjast fram for plenumssamlinga. Saker kan òg behandlast direkte i plenum.
9. Delegatane har fram møteplikt til alle komité- og plenumssamlingar. Fråvær skal godkjennast av komitéleiaren eller dirigentskapet etter skriftleg søknad.
10. Ungdommens kyrkjemøte kan gi gjester og andre inviterte talerett. Ein representant for Metodistkirkens Ungdomsforbund blir invitert til å delta på Ungdommens kyrkjemøte, også komitémøta, med møte- og talerett.

Komitéarbeid

11. Sekretariatet i kyrkjerådet set saman komiteane og nemner opp ein leiar for kvar komité. Leiaren har ansvar for å koordinere arbeidet i komiteen.
12. Kvar komité skal ha nødvendig sekretærhjelp.
13. Komiteen vel den arbeidsforma og organiseringa som ein finn mest tenleg, for eksempel skiping av underkomitear.
14. For at ein komité skal vere vedtaksfør, må 2/3 av medlemmene vere til stades.
15. Komiteen presenterer innstillinga si ved byrjinga av behandlinga av den saka komiteen har hatt til behandling. Dersom komiteen leverer ei delt innstilling, skal mindretalet også få presentere synet sitt. Fleirtalet og mindretalet skal ha like lang taletid.

Røystingar og val

16. Før ein går til votering, gjer møteleiinga greie for voteringsordenen. Møteleiinga avgjer voteringsordenen i samsvar med god møteskikk, slik at forslag blir tekne opp til votering i logisk rekkjefølgje.
17. Røysting skal gjennomførast ved at det blir vist røysteteikn eller ved skriftleg røysting. Det kan berre røystast ved personleg fram møte. Vedtak skal ha alminneleg fleirtal. Ved val er det møteleiinga som fastsett voteringsordenen. Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte har røysteplikt. UKM kan vedta å fråvike dette prinsippet i enkeltsaker. Delegatar frå organisasjonane kan avstå frå røysting der organisasjonen har fatta eit vedtak som gjer at røysting er vanskeleg.

18. Ungdommens kyrkjemøte sender fire representantar med tale- og forlagsrett til å delta på Kyrkjemøtet. Tre representantar blir valde av Ungdommens kyrkjemøte, og éin representant blir utnemnd av Utval for ungdomsspørsmål.

Anna

19. Kyrkjerådetssekretariatet får fullmakt til å rette skrivefeil og til å gjere redaksjonelle endringar i protokollen.

Vedtak:

- UKM valde følgjande personar til dirigentskapet for UKM:
Petter Rønneberg, Einar Østerhagen, Marit Stave
- UKM valde følgjande personar til referentar for UKM:
Inger Bore, Christfried Kaul
- UKM valde følgjande personar til valkomité for UKM:
Anne Lise Brenna Ording, Kevin Tårnås, Frøydis Ingjerdingen
- Rådgjevarane er teljekorps
- UKM godkjenner forslag til forretningsordenen for UKM 2015.
- Anne Lise Brenna ording foreslo å lage ein resolusjon om flyktningar i naud. Ho ville lage noko skriftlig på dette slik at UKM kan kome tilbake til dette.

UKM 02/15 Orienteringssaker

Det blei orientert munnleg om desse sakene:

1. Arbeidet med «Ung i kyrkja» i Kyrkjerådet og Utval for ungdomsspørsmål (Ufung).

Leiar for Utval for ungdomsspørsmål, Frøydis Indgjerdingen, orienterte om arbeidet med Ung i kyrkja i regi av dei sentralkyrkjelege råda sidan førre Ungdommens kyrkjemøte.

2. Rapport frå UKM-delegatane som tok del på Kyrkjemøtet 2015.

Orienteringa blei gitt av Einar Østerhagen, Sondre Karstad og May Bente Anita Botnvik.

3. Rapport frå arbeidet i ungdomsråda og ungdomstinga i bispedømme, og frå organisasjonane.

Delegatane frå kvart bispedømme og kvar organisasjon orienterte om arbeidet i bispedømmet/organisasjonen.

UKM 03/15 Val

Ungdommens kyrkjemøte gjennomførte to val under UKM.

1. Val av tre representantar til Kyrkjemøtet i 2016

Kyrkjemøtet er det øvste representative organet i kyrkja og blir av somme kalla kyrkjas «Storting». UKM sender fire representantar til å delta på Kyrkjemøtet 6.–12.april 2016 i Trondheim. UKM delegatane møtast dagen før Kyrkjemøtet startar. Ein av desse fire representantane skal, i samsvar med UKMs forretningsorden, nemnast ut av Utval for ungdomsspørsmål. Dei tre andre skal veljast av UKM.

Desse blei valde til å representere UKM på kyrkjemøtet 2016:

Einar Østerhagen (23) Hamar
Nora Antonsen (17 år) Nord-Hålogaland
May Bente Anita Jønsson Botnvik (26) Saemien Åålmege
(Samisk menighet)

Vara:

Anne May Aarvik Agerup (21) Tunsberg
Fredrik Rafteseth (18) Møre
Hanna Bekkelund (17) Oslo
Thomas delbekk (17) Møre
Elisabeth Louise Mosserud Sæther (17) Borg

2. Val av to representantar til Utval for ungdomsspørsmål

Utval for ungdomsspørsmål (Ufung) er eit rådgivande organ for sekretariatet i Kyrkjerådet og spesielt for ungdomsrådgivaren i Kyrkjerådet. Ufung skal arbeide med saker som vedkjem ungdom i Den norske kyrkja nasjonalt og internasjonalt, og har eit spesielt ansvar i planlegginga og gjennomføringa av Ungdommens kyrkjemøtet.

Desse blei valde for 2016-2017:

Jørgen Johnsen (20)
Anne Lise Brenna Ording (28)

Vara:

Marit Stave (28) 1. vara
Ola Sørensen (19) 2.vara

På biletet: Anne Lise og Jørgen saman med Frøydis Indgjerdningen og Espen Holm som blei valde til Ufung i 2014.

UKM 04/15 Kalt til å kalle

Bibelen er full av kallshistorier. Fra Adam i 1.Mosebok, via kallelsen av Moses og profetene, kallet til Maria og til Jesu kall til disiplene. Siden kirken ble grunnlagt har mennesker blitt kalt til etterfølgelse og til å dele evangeliet. Noen har blitt kalt til heltidstjeneste og arbeid i kirken. Det er i Den norske kirke behov for mennesker som tar utdanning for å fylle stillinger som diakoner, kateketer, kantorer/kirkemusikere og prester. Å rekruttere personer til å ta kirkelig utdanning og til å arbeide i kirken, er en viktig oppgave for alle nivå i kirken.

Det utdannes for få til det kirkelige arbeidsmarkedet i forhold til de som går av for aldersgrense, eller av andre årsaker forlater et kirkelig yrke. UKM i 2011 utfordret hele kirkelandskapet til handling. UKM 2015 viser til sak 08/11 og støtter dette. Noe av det som var vektlagt var at rekruttering er et helhetskirkelig ansvar. Dette skjer gjennom relasjonsbygging og ofte gjennom direkte utfordringer. Barn og unges deltakelse i menighetsarbeid, og gjennom dette få erfaring og ansvar, er rekrutterende. UKM 2015 utfordrer alle som var mottakere av disse utfordringene til fortsatt å jobbe med momentene. Rekruttering er alltid viktig.

Gud som kaller ber oss om å kalle

Gud kaller mennesker til tjeneste. Dette gjelder uansett hvor vi bor og hvilket yrke vi har. Nådegaver og evner er ulike, men sammen bygger vi Guds kirke på jord. Noen er kalt til å være ansatte og til å ta en kirkelig utdanning og andre er kalt til å være frivillige. For mange er det å jobbe i kirken både en arbeidsplass og en tjeneste. Alle kan være med å be om at mennesker skal bli kalt. Og mange kan utfordre unge mennesker til å ta en kirkelig utdanning eller til å arbeide i kirken.

Informasjon og kunnskap om å jobbe i kirken

Hva skal til for at unge velger kirken som arbeidsplass? Mange har liten kunnskap om det kirkelige arbeidsmarkedet. Det er viktig med god informasjon, både av mulige utdanninger og av karriereveier. Denne må finnes der unge søker informasjon om yrkesvalg. Det betyr at utdanningsmesser, yrkesdager, tilstedeværelse på festivaler og stevner må prioriteres.

Ansatte i kirken må anbefale kirken som arbeidsplass. Det oppfordres til å finne godt samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene, barne – og ungdomsorganisasjonene og Den norske kirke om rekrutteringsarenaer og informasjonskanaler.

Kirkerådet har startet en prosess for å jobbe med målrettede kampanjer, omdømmebygging og markedsføring av kirken som arbeidsplass. Et hefte om rekruttering skal være bilag i avisen Vårt Land våren 2016. Dette skal trykkes opp i et ekstraopplag som kan spres på ulike festivaler, konferanser og andre steder som er aktuelle. Dette vil også være tilgjengelig for menigheter og andre til bruk i deres rekrutteringsarbeid.

Ordforklaringer:

Ordforklaringer:

Forklaring om kall

Luthers lære om kallet er læren om hvordan Gud kaller mennesker til ulike oppgaver og roller i familie, samfunn og menighet.

Rekruttering betyr å skape tilgang, tilvekst eller fornyelse i en organisasjon eller en virksomhet.

Utdanningsinstitusjonene sprer informasjon og har stand om sine studietilbud mange steder. De utfordres til å være til stede på flere arenaer enn de allerede er i dag.

Ansatte er kirkenes ansikt utad. Unge som skal velge utdanning og yrke må vite hvilke muligheter som finnes i kirken. Ansatte må fortelle hvorfor de selv valgte å ta kirkelig utdanning og en karriere der. De gode samtalene og fortellingene kan være med og gi nysgjerrighet og lyst til å se om en kirkelig utdanning kan være aktuelt.

Rådsarbeid engasjerer mange unge. Kunnskap om og erfaring med menighetsråd, ungdomsråd og annet rådsarbeid i menigheter og organisasjoner, øker kunnskap om kirken og kirkens oppgaver. Engasjerte unge med råds erfaring bør utfordres til kirkelig utdanning. Ungdomsråd oppfordres til å søke etter og å ta imot informasjon fra aktuelle studiesteder.

Kirken kan være et egnet sted å ha arbeidspraksis. Når elever skal ha arbeidsuker, for å lære om ulike yrker og arbeidsliv, bør menigheter invitere elever til å være med kirketjeneren, kateketen, presten, diakonen, kirkemusikeren osv. Menigheter kan også tilby elever å ha Operasjons dagsverk hos dem. Det vil gi erfaring fra denne delen av arbeidslivet.

Lønn og arbeidsforhold

Lønn og utdanning må henge sammen. Det er viktig i valg av utdanning og yrke at dette står i forhold til hverandre. Et kontinuerlig og godt arbeid med lønn, arbeidsvilkår og arbeidsoppgaver er med og fremmer rekruttering. De som tar kirkelig utdanning vil ha et attraktivt arbeidsmarked. Kirken trenger ansatte til menighetsarbeid, undervisningsarbeid, kulturarbeid, sosialt arbeid og en rekke andre oppgaver.

Hvordan utfordre, kalle og rekruttere mennesker til å jobbe i kirken?

Rekruttering gjennom barne - ungdomsarbeid

I barne- og ungdomsarbeidet er det viktig å bygge gode relasjoner. Det er ikke først og fremst et sted for rekruttering, men et sted hvor tro erfares og praktiseres. Vi ser likevel at ansatte i kraft av sin tjeneste har et kall til å kalle andre. Barn og unge treffer enten en diakon, kateket, kirkemusiker, prest, trosopplæringsansatt eller ungdomsarbeider når de deltar i menighetens arbeid.

Mange begynner allerede i konfirmanntiden å bestemme seg for utdanning og yrkesvalg. Å gi konfirmanter erfaringer gjennom ansvar og oppgaver, og å snakke om verdibasert utdanning og meningsfylte arbeidsplasser, kan være viktig i denne tiden. Hva med å utfordre konfirmanter til å bli konfirmantledere gjennom enkeltsamtaler? Da er det lettere å være ærlig uten press fra andre. For å rekruttere ungdommer til tjeneste må de vite at noen tror på dem og utfordrer dem til praksis. UKM 2015 vil utfordre ansatte og frivillige i kirken og barne – og ungdomsorganisasjonene til å være mer direkte i sin utfordring til unge om å jobbe i kirken. Mange som har tatt kirkelig utdanning forteller at grunnen til at de valgte dette var en direkte utfordring. Regelmessige aktiviteter og ledertrening er avgjørende for fremtidens rekruttering. For noen kan det å slippe til i kirkelige funksjoner vise hva dette innebærer. Erfaring gjennom praksis, enten å holde andakt, spille piano/orgel eller å være aktivt med i noe av menighetens arbeid, kan være avgjørende for senere valg.

Ansatte oppfordres til å være talentspeidere og oppfordre unge til lederutvikling, enten gjennom en av organisasjonene eller menigheten. Barne – og ungdomsorganisasjonene møter gjennom sitt arbeid mange aktuelle kandidater. Når det gjelder samlende kampanjer, omdømmebygging og informasjon er det viktig å legge til rette for godt samarbeid mellom alle som møter barn og unge i kirke og organisasjoner.

Rekruttering av de som er innom på et kirkelig studiested.

Flere av utdanningsinstitusjonene tilbyr årsenheter. Studenter som er innom disse bør få informasjon og innblikk i de ulike yrkesgruppene og mulighetene. Utdanningsinstitusjonene utfordres til samtaler, samlinger og informasjon med studenter som går på institusjonen.

Fra student til jobb i kirken.

Mange som tar kirkelig utdanning begynner ikke å jobbe i kirken. Informasjon om hva som ligger i de ulike studieløpene, og at det er store muligheter for å få jobb etterpå, må vektlegges. Det er ønskelig med tettere oppfølging gjennom studiet, så opprettelse av «Veien til vigslet tjeneste» vil ivareta dette anliggende for de ulike profesjonsutdanningene. Utdanningsinstitusjonene utfordres til å knytte studentene til en menighet i studietiden. Gjennom dette får de både praksis og erfaring. En mentorordning kan sikre at flere får erfaring av hva menighetsarbeid innebærer.

UKM 2015 utfordrer

- **alle nivå i kirken** til å synliggjøre og alminneliggjøre kirkelige stillinger og å prioritere rekrutteringsarbeidet. Samisk kirkeliv og døvekirken har også behov for rekruttering.
- **alle som jobber med rekruttering** til å ha godt samarbeid slik at det finnes lett tilgjengelig informasjon om kirkelig utdanning. Dette gjelder utdanningsinstitusjonene, barne – og ungdomsorganisasjonene og alle nivå i Den norske kirke.
- **kirkelig ansatte** til å være rekrutteringsagenter. Talentjakt av aktuelle kandidater til kirkelig utdanning og personlig kontakt med unge, som utfordres til kall og tjeneste, må prioriteres.
-til å være mer direkte i sin utfordring til unge om å jobbe i kirken.
- **menigheter** til å la barn og unge være aktive i ulike oppgaver i gudstjenesten, ha lederoppgaver og til å sitte i styrer og utvalg.
-til å legge til rette for arbeidserfaring gjennom arbeidsuker og praksis av elever/studenter.
-til å sende unge på ungdomsting og andre samlinger som gir inspirasjon og rådserfaring.
- **ungdomsråd/ungdomsting** til å sette opp rekruttering i sitt strategiarbeid.
-til aktivt å jobbe med rekruttering og innhente informasjon om kirkelig utdanning og arbeidsmarked.
- til å invitere utdanningsinstitusjonene til å delta på ungdomsting.

Veien til vigsla

Veien til vigsla tjeneste:

Veien til Prestetjeneste (VTP) er et program som er tilrettelagt for teologistudenter som planlegger å gå ut i prestetjeneste.

Programmet løper parallelt med teologistudiet og har til hensikt å forberede studentene til ordinasjon og tjeneste som prest.

På Kirkemøtet 2015 ble Bispemøtet oppfordret til å etablere et program for studenter som tar utdanning til diakon, kantor og kateket, kalt «Veien til vigslet tjenestes».

- **bispedømmerådet** til å
 - arbeide godt med ungdomsdemoratiet
 - arbeide med langsiktig strategi for rekruttering gjennom godt samarbeid med barne - og ungdomsorganisasjonene.
- **biskopene** til å legge til rette for at alle som tar kirkelig utdanning for å bli diakon, kateket, kantor eller prest får god oppfølging gjennom at det opprettes «Veien til vigslet tjeneste».
- **barne - og ungdomsorganisasjonene** til å arbeide strategisk med rekruttering til kirkelig tjeneste og til å være talentspeidere inn til kirkelig utdanning.
- **utdanningsinstitusjonene** til å prioritere rekruttering.
 - til aktivt å delta på utdanningsmesser, være oppsøkende i ungdomsmiljø og være kreative i hvor og hvordan rekrutteringsarbeid kan skje.
 - til å gi informasjon til de som går på institusjonen, som ikke har valgt en kirkelig utdanning, gjerne i form av samtaler og samlinger.
- **fagforeninger og arbeidsgivere** til fortsatt å legge til rette for gode arbeidsforhold og god lønnspolitikk, slik at unge opplever kirken som en aktuell arbeidsplass.
- **Kirkerådet** til å være aktive i tilrettelegging av informasjon, strategier og koordinering av rekruttering til kirkelig utdanning og tjeneste.
 - til å arbeide med langsiktig strategi for rekruttering gjennom godt samarbeid med barne - og ungdomsorganisasjonene.
 - til å ta med seg saken 04/15 inn i det pågående rekrutteringsarbeidet.

UKM 05/15

Tryggleik og respekt i dialog

«Men kongen skal svara dei: 'Sanneleg, eg seier dykk: Alt de gjorde mot eit av desse minste syskena mine, det gjorde de mot meg.'» (Matt 25, 40)

«Han svara: 'Du skal elska Herren din Gud av heile ditt hjarte og av heile di sjel og av alt ditt vit.' Dette er det største og første bodet. Men det andre er like stort: 'Du skal elska nesten din som deg sjølv.' På desse to boda kviler heile lova og profetane.» (Matt 22, 37–40)

Jesus viser med eigne eksempel at relasjonane mellom Gud og oss menneske og menneske imellom er grunnlaget for all samkjensle og kjærleik. Desse relasjonane må derfor vere grunnlaget for all dialog.

Tryggleig, ærlegdom og respekt – ein føresetnad for god dialog

Vi lever i ei verd der vi stadig blir utfordra til dialog. Mange meiner at tru er ei privatsak, eller eit tabu – noko som er for heilagt, for vanskeleg eller for provoserande til at ein kan snakke om det. Det gjer at vi må trø varsamt når vi snakkar med nokon om tru. Å øve seg på å setje ord på og forsvare si eiga tru (apologetikk) er eit ledd i dette.¹ Behovet for å vere trygg på sin eigen trusidentitet er viktig når vi skal gå inn i ein dialog med andre.

Samtidig gjer hendingar i verda det nødvendig og naturleg å snakke om religion og religiøs identitet, for eksempel når vi diskuterer korleis vi skal ønskje flyktningar velkomne.

Først og fremst bør ein ha klart for seg kva ein ønskjer å oppnå i dialogen. Dialog spring ut av eit ønske om å forstå kvarandre. Slik sett er dialogen ein prosess der ein tek steget frå fordømmar til gjensidig respekt og større forståing. Den nederlandske katolske presten Henri J.M. Nouwen sa det slik: Mellom fiendtleg innstilling og gjestfridom². Ei fiendtleg innstilling botnar ofte i frykt og redsel. Dialogen kan vere ein viktig prosess på vegen mot gjestfridom.

Det er viktig å skape trygge rom for dialogen. Respekt er grunnleggjande for god dialog. Det å lytte og vere ærleg skaper tryggleik og fører til eit ønske om gjensidig respekt. Det er òg viktig å vere merksam på kroppsspråk og haldningar i dialog med andre menneske. Ei forståing av å vere i fellesskap kan verke til å opne samtalen og skape attkjenning. Å investere i ein god relasjon er ein føresetnad for dialogen.

Intern trusdialog

Det er også eigne dialogar innanfor kyrkja. Det kan vere diskusjonar om kyrkjepolitiske saker eller teologiske samtalar der ein legg vekt på ulike aspekt ved trua. Det store mangfaldet i kyrkja må klargjerast, slik at vi forstår kvarandre.

Innanfor kyrkja finst det både tru og tvil, og vi må i større grad invitere til samtale om dette. Det er ikkje alltid folk veit kva dei trur på, eller om dei trur. Dette må det spørjast etter og snakkast om i kyrkja. Vi har ikkje alltid språk for å snakke om tru. Somtid møter vi personar

¹ Det er viktig at apologetikk først og fremst blir brukt i øving og diskusjonar.

² Henri J.M. Nouwen: *Å søke en helhet*, Verbum, Oslo 2006.

som vi ikkje kjenner att trua til, sjølv om dei høyrer til i den same kyrkja. Det er viktig å øve seg på gode samtalar om tru. Dette er med på å skape tryggleik og sjølvtrillit i møte med andre.

I trusopplæringa er det viktig både å snakke om og lære om si *eiga* tru, slik at ho blir noko meir enn religionsundervisninga i skolen. For somme vil for eksempel konfirmasjonsundervisninga handle om å lære om kristen tru, fordi dei unge ikkje veit kva trua inneber. I forlenginga av tydeleg undervisning om den evangelisk-lutherske trua er det viktig at trusopplæringa gir dei unge verktøy for å kunne plassere si eiga tru i forhold til andre religionar. Det handlar om å integrere eit dialogisk perspektiv i trusopplæringa.

Intern trusdialog i kyrkja kan handle om dialogen mellom ulike retningar innanfor den same kyrkja. Desse retningane kan ha ulik teologisk vektlegging, eller dei praktiserer trua på sin eigen måte. I somme tilfelle er dei knytte til eit spesielt folk som har ein sær eigen arv, for eksempel er samisk og kvensk truspraksis og tradisjon ein levande og viktig del av Den norske kyrkja. Gjennom historia og fram til i dag har vekkingsrørsler og sosiale rørsler prega kyrkja på ulike måtar. Også i dag blir kyrkja påverka av folkereligiøsitet og det nyåndelege. Den rike arven og mangfaldet vi har i dei ulike rørslene innanfor kyrkja, er det viktig å ta vare på.

Ekstern religionsdialog

Visse former for religionsdialog er det ikkje nødvendigvis kyrkja si oppgåve å ta initiativ til. Her bør offentlege styresmakter utfordrast til å ta ansvar. I nokre tilfelle, og da spesielt når det angår samfunnet, må det offentlege gjennom kommunar og skolar ta initiativ til religionsdialog. Det kan handle om religionsdialog om konflikter som vedkjem heile samfunnet, der det offentlege kan tene som «nøytral» grunn.

I andre tilfelle er religionar sjølve medansvarlege for utfordringane og bør derfor vere aktive i dialogen for å løyse dei. Personar med ulik tru kan òg møtast på tvers av religionstilhørsle ved å ha felles sak. Dette kan handle om å kjempe for trusfridom eller verdisyn i enkeltspørsmål der ein finn meningsfellesskap på tvers av tru eller konfesjon.

«Trua er eit pant på det vi vonar, eit prov på det vi ikkje ser.» (Hebr 11,1)

Religionsdialog har ofte form som ein samtale. Som for all dialog gjeld det at han blir ført med gjensidig respekt. Her er det viktig at tru blir utveksla med ei målsetjing om å forstå og bli forstått, ikkje med eit ønske om å overtyde dialogpartnaren. Somme gonger har religionar overlappende skriftleg arv og tradisjonar. Her kan ein finne likskapar som kjem godt med i dialogen. Religionsdialog kan òg førast på andre måtar enn verbalt. Dialogen kan visast gjennom gjerningar, ved å dele og skape fellesskap, i kjærleik til menneske: *«Om eg talar med mennesketunger og engletunger, men ikkje har kjærleik, då er eg ein ljomande malm eller ei klingande bjølle.» (1 Kor 13, 1)*

Misjon og dialog

Når vi snakkar med venner med ei anna tru, er det for å lære om kva dei trur på, og dele tru, ikkje først og fremst for å misjonere. Det handlar om å få betre forståing. Somme gonger kan ein òg diskutere tru for å kjenne at ein har noko felles, finne likskapstrekk.

I målsetjinga si kan misjon somme gonger verke som det motsette av dialog. I misjonsbodet har vi fått eit kall til å gå ut i verda og gjere alle folkeslag til Jesu læresveinar (Matt 28, 16–20). Det er viktig å ikkje vere hyklersk i misjon, men ærleg på kva ein gjer. (Sjå KM-sak 07/12 «Misjon til forandring».) Diakonalt misjonsarbeid blir likevel drive vidare uavhengig av om menneske blir kristne. Sjølv om det i misjon ligg eit ønske om at menneske skal møte Jesus, er diakonale handlingar til beste for menneske eit mål i seg sjølv. Slik sett er det også for misjonsarbeid ein føresetnad at vi begynner med å byggje relasjonar. Det er eit viktig perspektiv i denne samanhengen at dialog og misjon begge djupast sett har rot i kjærleiksbodet, og slik er knytte saman.

Den norske kyrkja samarbeider med ei rekkje organisasjonar om misjon, mellom anna gjennom Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM). Samtidig samarbeider kyrkja også med dialogorganisasjonar og er sjølv initiativtakar til fleire religionsdialogar. Det er viktig at Den norske kyrkja held fram med å arbeide med forholdet mellom misjon og dialog.

Religion og kultur

I mange kulturar er religion ein så naturleg og integrert del av kulturen at det kan vere vanskeleg å skilje mellom dei to.³ Det gjer at religionsdialog ofte i stor grad også handlar om kulturelle fellestrekk og skilnader. Kultur er med på å forme truspraksis, slik at personar med same tru kan uttrykkje dette ulikt i ulike delar av verda. Somtid kan det vere ein viss fare for at ein samtale som skulle handle om religion, endar som ein samtale om kultur. Dette er ei utfordring vi har ansvar for når vi går inn i dialogen.

Men det er òg spennande å høyre kva andre trur på, og korleis dei praktiserer trua si. Dette skjer stadig gjennom møte med venner, i skole, jobb, fritidsaktivitetar og liknande. Kjensla av fellesskap på tvers av religiøse og kulturelle grenser kan gjere det lettare å samtale om tru.

I somme bispedømme har kyrkjelege dialogsenter hatt eigne prosjekt for «UngDialog»⁴. Deltakarar i «UngDialog» har hatt positive røynslar med dette, og har også hatt høve til å reise rundt på skolar for å dele røynslene sine.

Med religionsdialog er det på mange måtar også positive utsikter til læring gjennom kulturutveksling. Dette kan vere kulturutveksling gjennom temakvelder, måltid og mattradisjonar, solidaritetsprosjekt, kultur og musikk.

Religionsfridom og menneskerettar

Det er viktig å ha klart for seg definisjonane av religionsdialog og religionsteologi. Dersom ein i religionsdialogen argumenterer med sanning, må ein vere medviten om at den andre også gjer det same. Dersom vi legg ulikt innhald i omgrepa, kompliserer det dialogen. Kyrkja må vere tydeleg på kva ho legg i omgrepa.

Vi ser òg at religionsfridom og eit religionsnøytralt samfunn ofte blir sette opp mot kvarandre i den offentlige debatten. Religionsfridom er ein menneskerett. Det er òg ein rett

³ Eit eksempel er korleis tru og religion stiller seg til kvinnesyn og kjønnsroller. Sjå f.eks. Kirkens Nødhjelps arbeid mot kjønnsbasert vald: <https://www.kirkensnodhjelp.no/gi-stotte/skriv-under-pa-opprop/vinne-over-volden/hva-er-kjønnsbasert-vold/>

⁴ UngDialog er ein organisasjon for trus- og livssynsengasjerte unge i Noreg. UngDialog blir støtta av m.a. kyrkjelege ressurscenter for dialog. Sjå: www.ungdialog.no. Kirkelig Ressurscenter har òg publisert ressursmaterieill mot antisemittisme, islamofobi og antisiganisme, som kan lastast ned her: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/aktuelt/filer-2015/siervi_a4_nedlastingsformat.pdf

for barn og unge å lære å kjenne til religionen og bakgrunnen sin. Dette er viktig fordi somme treng meir hjelp enn andre til ta vare på desse rettane.

Ein av rettane som er knytte til trusfridom, er retten til å konvertere. Den norske kyrkja har vore med på å målbera denne retten tydeleg både i Noreg og internasjonalt. Samtidig må kyrkja vere tydelegare på at det finst forfølgde kristne og andre religiøse minoritetar som må vernast på grunn av trua si. Det er òg viktig å vere klar over at vern om trusfridom faktisk også gjeld oss sjølve – i den offentlege debatten i vårt eige land. (Sjå også UKM 06/12 «Trosfrihet og minoriteter».)

Stefanusalliansen (som er medlem av SMM) driv FBI-kurs for unge mellom 15 og 18 år. FBI står for Freedom of Belief International og blir støtta av Kristelig Studieforbund.⁵ Kurset bruker mellom anna materiell frå Kirkelig dialogssenter. I dag blir det drive kyrkjelege dialogssenter i Oslo, Bergen og Stavanger.⁶ Med støtte frå trusopplæringa har Kirkens Nødhjelp utvikla undervisningsopplegg for unge, og det kan brukast i dialogarbeid lokalt.⁷

UKM 2015 ønskjer å nå fleire målgrupper. Vi vil utfordre både ungdomsråd og -ting, og kyrkjelydar, bispedømme og det sentralkyrkjelege arbeidet.

UKM 2015 oppfordrar ungdomsråda til å

- jobbe med religionsdialog lokalt, m.a. ved å møtast på heimebanen til kvarandre, for dermed å få ei djupare forståing av kvarandres tru og truspraksis
- jobbe vidare med å skape lokale møteplassar for unge med ulike religionar, både i religiøs og offentleg samanheng
- samarbeide med barne- og ungdomsorganisasjonar om religionsdialog lokalt

UKM 2015 oppfordrar kyrkjelydar og bispedømme til å

- integrere dialogiske perspektiv i trusopplæringa i enda større grad
- kurse tilsette i religionsdialog, med særleg vekt på dialogisk praksis

UKM 2015 oppfordrar dei sentralkyrkjelege råda til å

- jobbe vidare med dialogisk praksis internt i kyrkja, jf. UKM 05/13 «Hvordan snakke sammen om seksualitet og teologisk uenighet i kirken»
- jobbe vidare med spørsmål knytte til trusfridom, menneskerettar og krenking av menneskerettar i samarbeid med misjons- og dialogorganisasjonar

⁵ Sjå: <http://www.fbi-kurs.no/>

⁶ Sjå: <http://www.kirkeligdialogssenter.no/>

⁷ Sjå: <https://www.kirkensnodhjelp.no/om-oss/for-kirkene/ressursbank/> og <http://www.ressursbanken.no/ressurser/fra-ord-til-handling-religionsdialog-for-ungdom-2/>

UKM 06/15 Ungdomsdiakoni

«Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.»

Hva er diakoni?

Den norske kirke (Dnk) definerer diakoni til å være kirkens omsorgstjeneste. Vanligvis tenker vi at omsorg handler om å bry seg om noen, men i definisjonen til Den norske kirke er det et utvidet omsorgsbegrep som er lagt til grunn. Virksomhetsområdene strekker seg fra individuell støtte og oppfølging, veiledning og sjelesorg, til samfunnsarbeid og solidaritetsaksjoner (KM 9.1/11, s. 20). Visjonen er: Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste (Plan for diakoni 2010, s. 6).

Ungdomsdiakoni

Det er ikke bare menigheter og kristne barne- og ungdomsorganisasjoner som er opptatt av barn og unges velferd i nærmiljøet og kommunen. Kirka og dens ungdomsmiljøer kan på en tydeligere måte samarbeide med andre gode krefter som skole, helsesøstre, barnevern, politi, utekontakt, fritidsklubber og lignende:

Ved siden av det offentlige er det også andre frivillige organisasjoner som ønsker ungdom i lokalsamfunnet det beste. Også her er det muligheter for kristne ungdomsorganisasjoner og kirkens ungdomsarbeid (medregnet trosopplæringen) å finne fellesarenaer å samarbeide om.
UKM 07/07 (*Skapt i Guds bilde til å være medmennesker*)

Mange unge er slitne. Kirka kan være et hvilested, et betingelsesløst fellesskap

UKM i 2011 uttalte :

Unge møter ei rekkje krav, både frå seg sjølve og andre. Krav om å vere perfekt, frisk, vellykka, kome seg opp og fram i verda. Ein må få med seg alt, vere med overalt, helst vere viktig og meistre det sosiale spelet til kvar tid. Ein skal vere lykkeleg heile tida. Dette kan stå i skarp kontrast til ein røyndom som seier at det er vanleg at unge menneske har symptom på angst, depresjon, eteforstyrningar eller utagerande åtferd i tidsavgrensa periodar. (UKM 07/11 *Det er både fint og krevjande å leva*)

Det er derfor viktig at det legges opp til ulike typer fellesskap og at man i disse fellesskapene signaliserer tydelig at her trenger du ikke være «perfekt». I slike fellesskap kan vi trene oss opp til at alle ser og alle blir sett. Det må være plass for de som ikke ønsker å være ledere, og det må være rom for å kunne ta opp alle slags temaer. Det kan skje gjennom temakvelder, men også ved mindre grupper. Kanskje er det lettere å snakke åpent om ting i en gruppe som hverken er for stor eller for liten. Uformelle smågrupper med mat og brettspill kan være et godt alternativ til større klubbkvelder for noen. Samtaler om vanskelige tema kan finne sted mens man gjør noe praktisk sammen. Eksempel kan være å mekke sammen på en bil eller sitte i en skiheis.

Gode fellesskap kan være veldig viktig for å bygge god psykisk helse. Mange unge sliter med psykiske problemer. 15-20 prosent av barn og unge mellom 3 og 18 år har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblemer (Folkehelse rapporten 2014). I saken UKM 07/11 *Det er både fint og krevjande å leva*, ble det også understreket at grunnleggende kompetanse om psykisk helse er viktig for at kirkelig ansatte skal kunne gjøre en god jobb.

For mange unge kan det være til god hjelp å samtale med prest, kateket eller diakon som har taushetsplikt, ikke trenger henvisning fra fastlege og som også er gratis. Det er viktig at kirka tar seg tid til å lytte til ungdommen. Andre ungdommer føler det tryggest å snakke med noen på egen alder, da må samtalepartnerne få veiledning og støtte fra en voksenleder/ansatt.

UKM vil understreke kirkas viktige tjeneste når noe vondt eller uventet skjer. Åpne kirker hvor ungdom kan komme, tenne lys og være sammen kan være til stor hjelp. Det er også viktig at prest, diakon eller kateket kan være tilgjengelig for samtaler, både på skolen og andre steder. Mange kan slite med ting og ha det vanskelig selv om de ikke snakker om det, og det er spesielt viktig at både barn og unge blir godt ivare tatt etter vonde hendelser.

Mange faller utenfor fellesskap både i samfunnet og i kirka

Fotball er et eksempel på en aktivitet som betyr mye for mange, men hva med de som ikke deltar i fotball eller tilsvarende? Kirka har en helt spesiell mulighet til å kunne tilby en plass til alle. UKM sier ja takk, begge deler, til aktiviteter og møteplasser på tvers av generasjonene og til egne ungdomsaktiviteter. Kirka har muligheter til å utvikle møteplasser både innen egne bygninger og ute i lokalsamfunnet. Samarbeid med andre både i kommunen og organisasjonene gir gode muligheter. Kirka kan lytte til erfaringene og støtte opp om arbeidet som gjøres i organisasjoner som jobber spesielt med sårbare grupper, for eksempel i speideren. UKM 2015 mener at det gode samarbeidet om ungdomsdiakoni mellom Dnk og barne- og ungdomsorganisasjonene skal være et satsningsområde.

Kirka har en god mulighet til å se mennesker, også ved å oppfordre dem til å gå inn i oppgaver som den enkelte er spesielt egnet til. Det å bli verdsatt for den en er og at noen har tiltro til en, er viktige byggeklosser i et fellesskap.

Det er viktig å være oppmerksom på grupper som kan falle utenfor i lokalsamfunnet. Invitasjonen til aktiviteter innen trosopplæringen må være så tydelig at de som vanligvis ikke er i kirka skjønner at det også gjelder dem. Invitasjonen må inneholde nok informasjon til at barn og unge med funksjonsnedsettelse får vite at aktiviteten er tilrettelagt.

Det er viktig at vi som kirke har forståelse for at andre grupper som for eksempel samer, har utfordringer noen kan ha vanskeligheter med å forstå. Forskning.no har flere artikler som viser til dette, for eksempel «Samer stresses av mobbing» (<http://forskning.no/samfunnsmedisin-stress-etnisitet/2011/06/samer-stresses-av-mobbing>). Mange samiske ungdommer sliter psykisk da det er vanskelig å passe inn i samfunnet. Utenfor samiske områder er det lett å føle seg ensom. Det å kunne

snakke med noen som har kunnskap om samisk kultur har stor betydning. Det er viktig at samiske barn og unge får et sted der de ikke trenger å forsvare egen kultur, men bare kan være seg selv.

Unge som er døve/har hørselshemming vil kunne møte på noen av de samme utfordringene. Her kan også kommunikasjon oppleves som mer krevende. Det er få diakoner ansatt i Døvekirka og i samiske menigheter/områder. UKM 2015 vil framholde viktigheten av at det blir flere stillinger også her.

Hva - og hvordan kan vi som kirke lære av barn og ungdom i sårbare livssituasjoner?

Vi som kirke kan først og fremst lære ved å være åpne og ved å ville lære og ville ta i mot. Dette kan blant annet skje ved at kirkas ansatte går ut og er på de steder hvor ungdommen er og lar seg berøre og gjør noe med det de har lært. Eksempler på treffpunkter kan være kjøpesentre, parker etc. Det er mye vi som kirkelig fellesskap kan lære. Blant annet at man ikke er på topp hele tiden, at det er normalt å også være den som tar imot hjelp og støtte i enkelte situasjoner.

Det er viktig at vi som kirke lærer av historien. Kirka må utvikles i takt med samfunnet slik at den kan romme hvert enkelt individ. For eksempel kan vi lære noe i dag om hvordan kirka i sin oppstartsperiode klarte å sette gammel renhetstradisjon til side for å inkludere de nye, samtidig som man holdt på det gamle for å ivareta alle.

UKM vil påpeke at hele menigheten har eierskap til det lokale diakoniarbeidet. UKM ser det som viktig at diakoni er noe alle skal jobbe med, ikke bare diakonen. Det er også viktig å ha fokus på rekruttering av frivillige og at de frivillige tas med på kurs og gis skoling slik at de kan bidra på en god måte.

De mange flyktingene som kommer til Norge

Jesus sier i Matt 25: «Jeg var fremmed og dere tok i mot meg». Hvordan kan vi som kirke være med å ta i mot de som kommer til Norge? Myndighetene må følge opp det ansvaret de har. Kirka gjør viktige ting ved å påpeke myndighetenes ansvar og ved å si tydelig fra i det offentlige rom hvilket ansvar vi alle har for å bidra. Kirkens Nødhjelp er Dnk's organisasjon for nødhjelpsarbeid og hjelper til i flyktingenes nærområder. Lokalmenighetene kan gi ekstra ofringer til dette arbeidet. Det er viktig at vi ber for flyktingene, både i og utenfor gudstjenestene.

Lokalt er det naturlig at menighetene samarbeider med kommunen, først og fremst via flyktingekoordinatorerne. Da kan man få vite hva slags hjelp som trenges lokalt til de forskjellige tider, og menigheten kan alene, eller i samarbeid med andre, sette i gang frivillig arbeid. På sikt blir det behov for bosetting og fellesskap som kan inkludere flyktingene. Enslige mindreårige får verger fra det offentlige, men vil trenge kontakt med norske ungdomsmiljøer for å lære norsk språk og kultur. Norsk ungdom vil kunne få utvidet egen kunnskap ved å lære av innvandrerne om deres kultur og tro.

Ensomhet

I Norge i dag er det flere og flere som føler seg ensomme. Dette gjelder både unge, voksne og eldre. En av tre ungdommer mellom 16 og 30 år føler seg ensomme i ulik grad (SSB's levekårsundersøkelse 2005). Kirken må ta denne utfordringen på alvor.

Ved behandlingen av KM 09/15, Kirke og helse, gjorde komiteen blant annet følgende merknad:

Komiteen vil spesielt peke på at ensomhet er et stort problem med betydning for både psykisk og fysisk helse. Her har den lokale kirken en særlig utfordring, og kan bidra med en uforbeholden tilstedeværelse og nærhet. I menighetens fellesskap, ved gjestfrihet og oppsøkende virksomhet, kan relasjoner bygges. Komiteen vil peke på det viktige arbeidet som blant andre Kirkens SOS yter for dem som er i fare for å ta sitt eget liv og for dem som opplever følelsesmessig og eksistensiell krise.

UKM vil peke på at alle trenger noen å snakke med og være sammen med. Alle trenger å bli sett. Dette behovet ser vi dessverre at mange ikke får dekket. UKM mener at vi som kirke må ta ansvar og gi mulighet for gode, mellommenneskelige relasjoner og en følelse av fellesskap og nærhet til andre mennesker. Dette arbeidet kan og bør ungdom involveres i. Kirka bør også utforske muligheten for samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene i dette arbeidet. Konkrete tiltak kan være: middagsfellesskap, spillekvelder, leksehjelp og etablering av besøksteam.

Unge engasjement kan støttes

Det trenger ikke være motsetning mellom kirka som hvilested og som sted for utfordringer og arbeid. Behovene vil være forskjellige til ulike tider og faser i livet. Noen oppgaver kan virke slik at de tar energi mens andre oppgaver gir energi. Sosialt entreprenørskap blant unge vil si at det tas initiativ og settes i gang prosesser som ungdomsfellesskap gjør for å bedre sosiale forhold for enkeltpersoner eller grupper lokalt, regionalt, nasjonalt eller globalt. Det er mange måter unges engasjement kan støttes på:

- Voksne/ansatte som kan rettlede, evt vite hvor man skal finne opplysninger om hvordan jobbe med en utfordring
- Unge må selv være med å forme ut tiltak og myndiggjøres til å lede disse
- Samarbeid med andre, både menigheter, kommune og organisasjoner
- Alle nivåer i Dnk samt barne- og ungdomsorganisasjonene kan være med å opprette et ungdomsdiakonifond som det kan søkes midler fra
- Kirkerådet kan legge ut på kirken.no en liste over steder det er mulig å søke om økonomisk støtte
- Kirkemøtet har vedtatt at det innen 2015 skal være minst en diakon i hvert prosti. Dette er et minstemål for hva som bør være av diakonal bemanning i kirka, det er behov for flere diakoner og økt diakonal kompetanse ute i menighetene slik at de kan rustes til å være diakonale. (KM 09/11 Diakontjenesten i kirkens tjenestemønster)
- Det er viktig at unge trenes i gode metoder og får hjelp til å velge mellom disse ved ulike utfordringer som skal løses
- «Diakonikonfirmant» er tiltak som mange konfirmanter har stor glede av og som kan bety bedre hverdag for mange og en rekruttering til diakoni på sikt.
- Forslag til konkrete prosjekt:
 - Pilegrimsvandring med fokus på for eksempel sjelesorg

- Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene om opplæring/ledertrening innen sjesesorg
- Globalløp i regi av KFUK-KFUM Global

UKM 2015 utfordrer:

Menighetene til å:

- arbeide med og informere om diakoni for og med ungdom
- inkludere ungdom i planlegging og gjennomføring av diakonale tiltak
- invitere ungdomsledere med på ressursamlinger om diakonale spørsmål
- ha diakoni i teori og praksis i sine planer for barne- og ungdomsarbeid
- legge til rette for møteplasser mellom flyktninger og norske ungdommer
- å samarbeide med kommunens flyktningekoordinator og andre samarbeidspartnere
- rekruttere unge til diakonal utdanning og til å søke stillinger innen diakonien
- tilby samarbeid med aktuelle lag, organisasjoner og skoler

Bispedømmene til å:

- rekruttere unge til diakonal utdanning og til å søke stillinger innen diakonien
- sette av midler til diakonale ungdomstiltak som menighetene kan søke om

Kirkemøtet til å:

- bevilge penger til diakonstillinger i tråd med KM-vedtak om at det skal være minst en diakon i hvert prosti. Det er også viktig å øke antallet stillinger i samiske områder og i Døvekirken

Kirkerådet til å:

- legge til rette for en informasjonsside med fond og lignende der det kan søkes midler for ungdomsdiakoni

Ungdomsrådene til å:

- jobbe videre med ungdomsdiakoni i sine bispedømmer
- ta opp relaterte saker på sine ungdomsting

Barne- og ungdomsorganisasjonene til å:

- legge til rette for åpne og inkluderende fellesskap i samarbeid med Dnk
- til å samarbeide med kommunens flyktningekoordinator og andre samarbeidspartnere

Hele kirken oppfordres:

- til et bredt samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene hva gjelder ungdomsdiakoni

UKM07/15 – Å dele tro blant ungdom

Ungdommens kirkemøte 2015 (UKM2015) har tatt utgangspunkt i Den norske kirkes visjonsdokument "Mer himmel på jord" – og vil i denne saken sette fokus på det misjonale perspektivet av dokumentet. Ungdommens kirkemøte har tidligere uttalt seg om misjon i saken *UKM03/10 Kom – Og gå*. Misjon handler om å dele evangeliet med mennesker på den måten vi kan. Det å dele av sin tro i en lokal sammenheng er en form for misjon, og det er denne mer hverdagslige formen for misjon vi ønsker å rette søkelys på gjennom denne saken.

Å dele tro

Mange opplever at det å dele tro kan være en utfordring, på grunn av at det å tro i stor grad ses på som noe privat, og dermed har mange en oppfatning av det å tro er noe for de spesielt interesserte. Mange unge opplever at det kan være vanskelig å invitere venner til bibelgrupper eller andre arenaer hvor man snakker om tro. Hvordan kan vi skape en kultur hvor det er mer naturlig å dele troen med andre?

Selv om mange opplever at det kan være vanskelig å dele tro, er det likevel slik at mange unge begynner å tro, blant annet fordi det allerede drives mye godt ungdomsarbeid. Leir er noe mange ungdommer opplever som viktig og positivt i denne sammenhengen. Ungdommer sier at det er enklere å invitere med seg venner dit, enn på andre aktiviteter i kirkens regi. På leir ligger forholdene til rette for fellesskap, men rammene åpner også for noe mer. Her får ungdom ta del i trospraksiser som de ofte ser tilbake på som noe av det beste med opplevelsen. Dette kan være lovsangkvelder, samtalegrupper etter bibeltimer, andakter, nattverd eller bønnevandringer i ulike former. Mye av suksessfaktoren ligger i at ungdommer selv kan lede an i praksisene, og at ungdommene kan dele tro gjennom dette.

Mange steder er man god til å legge til rette for disse typer aktiviteter også i det kontinuerlige ungdomsarbeidet. Dersom leirsuksessene dras mer direkte inn i det allerede eksisterende ungdomsarbeidet, mener UKM2015 at det er muligheter for at ungdom får flere arenaer for å uttrykke sin tro og å invitere andre med til.

Grupper hvor man kan snakke om tro

Å fortelle om sin tro er lettere når man først har gjort det innenfor trygge rammer. Det er mange unge som opplever at de både mangler et språk for å snakke om tro, og en frimodighet til å gjøre det i de sammenhengene de er en del av. Her kan ulike former for samtalegrupper være et viktig hjelpemiddel. UKM2015 er opptatt av at kirken må skape slike møteplasser for samtaler om tro. På slike arenaer er det viktig at ledere er gode forbilder for ungdommene. Hvis lederne tør å være personlige med å snakke om tro og tvil, kan dette være med på å senke terskelen for å sette ord på egen tro. Her er det viktig å nevne at også ungdomsledere trenger opplæring og veiledning i å snakke om tro.

Å dele tro er å invitere mennesker tett på sitt eget liv. Det er viktig at det i alle typer samtalegrupper¹ i kirkens regi, bestreber seg på å skape gode kjøreregler for å snakke om tro. Det er viktig at man ikke kommer med kommentarer eller uttrykker holdninger som nedvurderer andres tro. UKM2015 er opptatt av at man skal få kunne være med i et slik samtalefellesskap selv om man kanskje ikke helt vet hva man tror på. I tillegg må vi ikke glemme at vi alle er underveis i tros livet.

Tro og praksis

Det er en utbredt oppfatning at deltakelse i kristne praksiser som regel kommer som et resultat av kristen tro. Altså: Fordi et menneske begynner å tro, vil vedkommende begynne å be, lese i Bibelen, feire nattverd osv. Men mange erfarer at dette bildet er mye mer sammensatt. Mange begynner med å ta del i praksiser, for å så å erfare at disse gir mening på en slik måte at det skapes en tro. Gjennom å først være medvirkende på gudstjeneste, være med i kor, være leder på leir eller liknende, kommer ungdom i kontakt med praksiser som kan være med på å skape tro.

Lovsang, bønnevandring og det å dele nattverd er praksiser som ungdom trekker frem som spesielt meningsfulle for dem og mange opplever å komme til tro gjennom disse praksisene. Nattverden er en av kirkens eldste praksiser og en handling innstiftet av Jesus selv. Det er naturlig å tenke seg at nattverden kan være en slik praksis som ungdommene kan inviteres til i gjennom ungdomsarbeidet. Kan man f.eks ha nattverd oftere utenom gudstjenester/ungdomsmøter? Kan man tenke lovsang eller bønnevandring inn i nye sammenhenger? Bønnevandringer kommer i mange former, og er dermed noe som lett kan tilpasses lokale forhold, og som ungdommene lett kan gjøre til noe eget.

Det er forskjellige måter å be på, og forskjellige måter å praktisere tro på. Bønnevandring og andre trospraksiser kan bidra på forskjellige måter til at ungdom begynner å tro, og at man begynner å snakke om eller reflektere rundt tro.

UKM2015 vil løfte frem at det i både kirken og barne- og ungdomsorganisasjonene allerede finnes gode tiltak og ressurser man kan benytte seg av dersom man trenger inspirasjon. Det kan være andaktsbøker, samtaleopplegg, ledertreningskurs etc. Ressursbanken.no er et eksempel på dette.

Ungdommens kirkemøte 2015 utfordrer:

- Menighetene til å legge til rette for at det finnes en type forum i menighetene for samtaler om tro og tros liv
- Menigheter og ledere av ungdomsarbeid til å utfordre og veilede sine ungdomsledere til å være frimodige i å dele sin tro med ungdommer.
Ungdom til å etterlyse eller starte arenaer for samtale om tro i sine sammenhenger
- Prester til å oppsøke arrangementer der ungdom finnes og til å være tilgjengelige for å holde nattverd under arrangementer for ungdom
- Ungdom til å selv invitere prester med på arrangementer
- Ungdom til å etterspørre og/eller ta ansvar for å legge til rette for bønnevandringer, lovsangskvelder, nattverd eller andre typer praksiser i sine sammenhenger
- Menighetene til å benytte seg aktivt av de ressursene som finnes på dette feltet.
- Barne –og ungdomsorganisasjonene og Kirkerådet til å gjøre kjent de ressursene som finnes på dette feltet

¹ Det være seg regelmessige bibelgrupper, smågrupper etter en andakt, osv.

UKM 08/15 Søndag er gudstjenestedag!

Visjonsdokumentet for Den norske kirke (Dnk) i perioden 2015-2018 har som et av sine fire hovedpunkt: "Gudstjenestelivet blomstrer". Ungdommens Kirkemøte (UKM) 2015 mener at det er et stykke igjen før denne visjonen er virkeliggjort i kirken vår. Både antall gudstjenester og deltakere på gudstjenestene har gått ned de siste årene. Kirken har en stor utfordring. Dersom alle som i spørreundersøkelser uttrykker en kristen tro hadde gått på gudstjeneste, ville snittet være 600-1000 deltakere på hver gudstjeneste. Nå ligger gjennomsnittet på 98. Hvorfor er det slik at mange i Norge sier at de har en kristen tro, men likevel ikke kommer på gudstjeneste?

Debatten om søndagsåpne butikker viser at det er et engasjement i Norge mot at søndagen skal bli en dag som er lik alle de andre dagene i uken. I den kristne tradisjonen har søndagen vært helligdag, hviledag og gudstjenestedag. UKM 2015 vil sette lys på hvordan kirken kan gjøre gudstjenesten til et selvfølgelig søndagsvalg.

1. Søndag: en annerledesdag

Ungdommens kirkemøte 2015 stiller seg bak Kirkemøtets ¹ uttalelse om søndagsåpne butikker, vedtatt i Kirkemøtet 14. april 2015. UKM 2015 ønsker at søndagen skal fortsette å være en annerledesdag. Vi mener søndagen som en annerledes dag er en viktig del av vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette ønsker vi at skal ivaretas ved å skjerme søndagen som en hviledag.

Søndagen er en viktig dag for ungdom. UngData 2014 og Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014 ² viser at en stor andel av unge mennesker i dag opplever psykiske plager og lidelser som gjør hverdagen vanskeligere å mestre. Regjeringens forslag legger opp til at ungdom skal få økt mulighet til å arbeide på søndagene. UKM 2015 ønsker ikke at ungdom skal ha enda en dag med press til å arbeide og krav til å prestere. Søndagen må i størst mulig grad gi et pusterom. En felles hviledag bidrar til å ivareta en god psykisk helse. Ved å beholde søndagen som felles fridag, legger samfunnet bedre til rette for frivillig arbeid i og utenfor kirken, gudstjenestefeiring og annet engasjement. Dette er gode verdier som må tas vare på.

UKM 2015 ber Regjeringen om ikke å fremme forslaget om søndagsåpne butikker i Stortinget.

2. Søndag - en gudstjenestedag

Hvorfor vil vi at flere skal delta på gudstjeneste?

Gudstjeneste på søndag bør være et naturlig element i helgen. I en tid hvor individualismen er sterk, kan kirken være en motkultur som inviterer til fellesskap. Hvordan skal dette gjøres

¹ <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/kirkemotet-nei-til-sondagsapne-butikker/>

² Studentenes helse- og trivselsundersøkelse: http://www.vtbergen.no/wp-content/uploads/2013/10/VT0614_6214_SHoT2014.pdf UngData: <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2015/Ungdata.-Nasjonale-resultater-2014>

på en måte som både ivaretar den enkeltes behov for gode grenser, og samtidig behov for fellesskap og nærhet? Det kan vi bare finne ut ved å utforske det sammen.

I kirken er søndag oppstandelsesdagen og en dag for feiring og fest. Som kristne er vi alle lemmer på Jesu kropp i kirken. Å gå på gudstjeneste innebærer et møte med Gud og mennesker i et hellig fellesskap gjennom ordet og sakramentene.

Gudstjenestefellesskapet skal ha rom for alle mennesker. UKM 2015 ønsker en gudstjeneste hvor det er rom for ulike uttrykksformer, og hvor alle blir sett. Bare det at presten eller andre medarbeidere står og tar imot deg når du kommer, kan utgjøre en stor forskjell. UKM 2015 har økt fokus på rekruttering til kirkelig tjeneste. Gudstjenesten er et sted der unge mennesker kan bli kjent med kirken som arbeidsplass, samtidig som de blir kjent med kirken som sitt åndelige hjem.

3. Søndag: én dag – mange muligheter

Med gudstjenestereformen ble det satt i gang et viktig arbeid for å gjøre gudstjenesten relevant for flere mennesker. Gudstjenestereformen har tre kjerneverdier: stedegngjøring, involvering og fleksibilitet. UKM har uttalt seg en rekke ganger om gudstjenesten, også om disse tre verdiene. UKM 2015 vil gjenta oppfordringen til de lokale menighetene om å fortsette samtalen om hvordan disse kjerneverdiene kan prege gudstjenestearbeidet. Vi mener at dette er en viktig nøkkel for å øke gudstjenestedeltakelsen også blant ungdom, og vil særlig peke på noen momenter som vi mener det er viktig at det snakkes om i staver og menighetsråd i kirken.

Stedegngjøring

Mange steder finnes det et ubrukt potensial i samarbeidet med organisasjonene lokalt. Speiderorganisasjonene, misjonsorganisasjonene og barne- og ungdomsorganisasjonene har både mye kompetanse og mange medlemmer som i for liten grad er trukket inn i gudstjenestetenkningen lokalt.

UKM 2015 etterlyser større variasjon og mer kreativitet i arbeid med stedegngjøring i gudstjenestearbeidet.

Det finnes også et stort potensial for bedre markedsføring av kirkens tilbud lokalt. Å bruke sosiale medier og kreativ markedsføring blir viktig for å gjøre kirkens gudstjenestetilbud kjent.

Involvering

Ungdom opplever tilhørighet ved å delta i gudstjenestene. Deltakelsen kan være at man bidrar med oppgaver som tekstlesning, preken, nattverdutdeling eller annet. Terskelen for å gå på gudstjeneste kan oppleves som lavere hvis man skal delta med en oppgave. Likevel handler deltakelse like mye om å føle at man er mer enn en tilskuer. Bønnevandring, nattverd eller at sangene oppleves som mulige å synge kan bidra til involvering. Det handler også om at prekenens innhold oppleves relevant. Hvis unge mennesker får bruke kirkerommet til det de engasjerer seg for, blir kirken et sted de ønsker å være.

Fleksibilitet

Det finnes dessverre – og heldigvis – ingen fasit for hvordan den gode gudstjenesten ser ut. Derfor blir det viktig å fortsette samtalen om hvordan gudstjenesten skal være på hvert enkelt sted. Menighetens ulike stemmer må bli hørt i denne samtalen.

Søndagen er menighetens felles gudstjenestedag. Hovedgudstjenesten skal romme alle. For ungdom er ikke nødvendigvis klokken 11 søndag morgen et godt tidspunkt for gudstjeneste. Tidspunktet for gudstjenesten bør derfor kunne være mer fleksibelt lokalt.

Det bør også være rom for andre gudstjenester, for eksempel med fokus på ungdom. Dette som et supplement til hovedgudstjenesten som ungdom også deltar i.

Gudstjenesten rommer både tradisjon og fornyelse. Den må ikke bli statisk. Vår drøm for gudstjenesten er at man kan si: "du skulle ha vært der!".

UKM 2015 oppfordrer:

Regjeringen:

- til ikke å fremme forslaget om søndagsåpne butikker i Stortinget

Ungdom:

- til å delta på menighetens hovedgudstjeneste
- til å ta roller og oppgaver i gudstjenesten
- til å komme med ønsker og tanker om gudstjenestens innhold og form

Ungdomsrådene:

- til å starte gudstjenestegrupper eller lignende, så ungdom har muligheten til å gå sammen med noen og ikke alene

Menighetene:

- til å sikre at ungdommers stemmer blir hørt i alle prosesser som har med gudstjenester å gjøre, lokalt og nasjonalt
- til å vurdere tidspunkt for menighetens hovedgudstjeneste
- til å involvere ungdom i gudstjenesten ved a) å gi dem oppgaver, b) å gi gudstjenesten et relevant innhold
- til å involvere menigheten i gudstjenesten slik at de opplever seg som deltakere og ikke tilskuere
- til å markedsføre gudstjenestene mye bedre
- til å synliggjøre samisk kirkeliv i alle deler av landet
- til å bruke tegnspråk og visualisering i gudstjenesten
- til å våge mer variasjon og kreativitet
- til å bygge fellesskap rundt gudstjenestene, eksempelvis ved turer, samtalegrupper, middag, trosopplæringstiltak
- til å samarbeide med lokale organisasjoner
- til å tenke økumenisk om egne ungdomsgudstjenester
- til å ta i bruk "Ti grunner til å gå på gudstjeneste" og annet tjenlig ressursmaterieil til hjelp i samtalen om den gode gudstjenesten

Bispedømmerådene og biskopene:

- til å sikre at ungdommers stemmer blir hørt i alle prosesser som har med gudstjenester å gjøre, lokalt og nasjonalt
- til å samarbeide med barne- og ungdomsorganisasjonene i gudstjenestesatsingen
- til å legge til rette for fleksibilitet lokalt i forhold til gudstjenestens innhold, form og valg av tidspunkt

Kirkerådet:

- til å sikre at ungdommers stemmer blir hørt i alle prosesser som har med gudstjenester å gjøre, lokalt, regionalt og nasjonalt

UKM 09/15

Forslag til hovedtema til UKM 2016

UKM vedtok at hovedtema for UKM 2016 skal være:

Nåde

UKM kan forberede seg til jubileet i 2017, da er det 500 år siden Martin Luthers 95 teser på slottskirken i Wittenberg, og hvor reformasjonen fulgte i dette kjølvannet.

Det lutherske verdensforbund (LVF) har "nåde" som overskrift over markeringen:

- Frelsen - ikke for salg
- Mennesket - ikke for salg
- Skaperverket - ikke for salg

Til neste år: Ungdomsrådene og organisasjonene bes om å sende inn sine forslag på hovedtema for 2017 innen 20.juni 2016 slik at det kan innarbeides for behandling på UKM 2016.

Ungdomsråd og organsisjoner kan i sin forberedelse frem mot UKM 2017 finn informasjon om reformasjonsjubileet på <https://kirken.no>. (søk på reformasjonsjubileet 2017)

Resolusjon om flyktninger fra Ungdommens kirkemøte 2015

Jesus sier: «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.» (Matt 5,9)

Ungdommens kirkemøte (UKM) 2015 vil uttrykke bekymring for den alvorlige flyktningkatastrofen som følge av krig og konflikt i Syria og områdene rundt. Vi er spesielt bekymret for de flyktninger som ikke har tak over hodet når vi nå går inn i en kaldere årstid. Det er viktig at vi som kirke og som medmennesker viser omsorg og nestekjærlighet ovenfor mennesker i nød. Vi er alle skapt i Guds bilde til fellesskap med hverandre. Vi har alle et felles ansvar for å hjelpe.

UKM 2015 stiller seg bak Bispemøtets uttalelse fra 14/9-2015, «Nestekjærlighet og gjestfrihet» som sier at vi som samfunn, kirke og enkeltmennesker må være med å ta ansvar for og å hjelpe mennesker på flukt i en desperat situasjon¹.

Den flyktningkrisen vi nå er vitne til er en regional krise i Midtøsten med globale konsekvenser. Europa må ta sin del av ansvaret og Norge kan ikke stå på sidelinjen og være passive observatører. Vi har en etisk og juridisk forpliktelse til å hjelpe mennesker i nød.

Norge er forpliktet av internasjonale avtaler, herunder folkeretten og internasjonal humanitær rett. I følge FN har enhver stat ansvar for å beskytte egen sivilbefolkning mot etnisk rensing, folkemord og grove forbrytelser mot menneskeheten, samt å gi vern og beskyttelse til mennesker i nød og på flukt. Det internasjonale samfunnet har et felles ansvar for å hjelpe de statene som selv ikke makter å ivareta dette ansvaret. Dette innebærer både å forebygge slike forbrytelser, reagere dersom de likevel forekommer og bidra til gjenoppbygging av samfunnene i etterkant.

Konferansen av europeiske kirker (KEK) kom med en pressemelding 2/10-2015 med tittel «Unified political response needed to current migrant crisis»². UKM 2015 støtter KEK i deres uttalelse og ser det som særdeles viktig at alle de europeiske landene tar sin del av ansvaret i den globale utfordringen vi nå står midt oppe i. UKM 2015 vil særlig peke på situasjonen til de mest sårbare flyktningene; barnefamilier og enslige mindreårige. Det er spesielt viktig å ha fokus på arbeidet med å inkludere disse i det europeiske fellesskapet og i det norske samfunnet.

UKM 2015 er spesielt opptatt av at det er viktig å støtte opp om de syriske ungdommene. Det er ungdommene som en gang i framtiden skal bygge opp igjen det syriske samfunnet. Det er et felles ansvar for hele det internasjonale samfunnet å bidra i dette arbeidet.

UKM 2015 anerkjenner og støtter det gode arbeidet som utføres av frivillige organisasjoner, både i Syria og nabolandene, og i Norge. I møtet med andre menneskers nød kan vi ikke være uberørte og likegyldige. Vi må møte alle mennesker med respekt, omsorg og nestekjærlighet. Vi må stå opp for våre medmennesker, ta godt imot flyktningene og inkludere dem i våre fellesskap.

Vi har ikke råd til å feile i å vise nestekjærlighet!

¹ <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/nestekjarlighet-og-gjestfrihet/>

² http://www.ceceurope.org/news/news/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=554&tx_ttnews%5BbackPid%5D=17&cHash=f443887b241d73577bb63cf63698b462

Disse var med på UKM15

Oslo

Knut Sæbjørnsen
Hannah Bekkelund

Oslo, Døvekirken

Sara Kaspersen
Marianne Kolvik (observatør)
Katja Eidesen (observatør)

Borg

Elisabeth Louise Mosserud Sæther
Aleksander Abelsen

Tunsberg

Anne May Agerup
Ola Sørensen

Sør-Hålogaland

Victoria Tobiassen
Ingrid Olsen
Lajla Kristine Lifjell (samisk)

Bjergvin

Runar Larsen
Marte Elise Eide

Nidaros

Kevin Hoel Tårnås
Silje Håve Smørvik
Anna Maria Jønsson (samisk)

Hamar

Einar Østerhagen (KM15)
Pia Nilsson
Marit Stave
Anne-Lise Brenna Ording (BDR)

Møre

Fredrik Rafteseth
Thomas Delbekk

Stavanger

Agnes Sesilia Andersen
Karen Middelthon Michaelsen

Nord-Hålogaland

Jørgen Johnsen
Nora Antonsen

ACTA

Matt Rishton

Agder og Telemark

Karen Helene Bøhn Melhus
Dina Rosenberg Andersen

KFUK-KFUM

Ingvild Bjørnøy Lalim

KFUK-KFUM speiderne

Ole-Jonny Lomme

Ung Kirkesang

Anders Hagen Jarmund
Madelène Leidland (observatør)

NMS-U

Joakim Tverrbakk

NLM-Ung

Marianne Thormodsæter
Jan Magnus Fauske Lillebø (Observatør)

Feltprestkorpsset

Ingjerd Ropeid Andreassen (Observatør)

Ufung

Sondre Karstad
Frøydis Ingjerdingen
Knut Zakariassen
May Jønsson Botnvik
Idun Strøm Sefland
Espen Holm

Tolker

Teresa Olsen
Camilla Sandsrud
Camilla Fidje
Helene Winge

Sekretærer:

Beate Fagerli (Mellomkirkelig råd/KUI)
Guro Hellgren (Kirkerådet)
Kristin Frydenlund (Kirkerådet)
Evy Marie Tofte (Møre bispedømme)
Marita Elvemo Sivertsen (menighetspedagog)

Annen stab

Paul Erik Wirgenes (Kirkerådet)
Kristine Aksøy (Kirkerådet)
Randi Langkaas (Kirkerådet)
Maria Roystadder Steinsvik (SKR)

Ungdomsrådgivere

Inger Bore (Tunsberg)
Hilde Solveig Trogstad (Tunsberg)
Halvard Bjørkås (Hamar)
Petter Rønneberg (Oslo)
Torfinn Wang (Bjergvin)
Christfried Kaul (Møre)
Odd Erik Stendal (Nidaros)
Torkel Irgens (Sør-Hålogaland)
Kjtil Viland (Agder og Telemark)
Anne Kirsti Kjenne (Nord-Hålogaland)

Gjester

Hallgeir Elstad (Teologisk fakultet)
Martin Enstad (Presteforeningen)
Theres Bue kessel (Misjonshøgskolen)
Marit Daljord Knutsen (Kirkelig Undervisningsforbund)
Morten Eikli (Blå Kors)
Alf Petter Hagesæter (Feltprestkorpsset)
Gaute Brækken (Kirkelig Ressurssenter mot vold og overgrep)
Åshild Oppøyen (ordfører)

Bibeltimer/seminar:

Tor B. Jørgensen (biskopi Sør-Hålogaland)
Catrine Torbjørnsen Halås

Stands:

Børge Hatch-Fure (Teologisk fakultet)
Marit O. Næss-Marman (Teologisk fakultet)
Sindre Gelius Eijke (Menighetsfakultetet)
Kristin Jenssen (Menighetsfakultetet)

**Takk til alle
delegater og
medarbeidere!**

Stemningsrapport

